

سۆژه‌روز

ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه در پاسخ به «اعتماد»: **در رابطه با جمهوری آذربایجان در حال عبور از مرحله تنش به مرحله جدید هستیم**

ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت خارجه روز گذشته در نشست خبری با اهالی رسانه‌های داخلی و خارجی به مجموعه‌ای از پرسش‌ها درباره مسائل روز سیاست خارجی پاسخ داد. **سیاست ما در قبال آذربایجان تنش‌زایی و حفظ چارچوب مناسبات دوستانه است** خبرنگار «اعتماد» از سخنگوی وزارت خارجه پرسید: در چند هفته اخیر شاهد تماس‌های تلفنی وزرای خارجه ایران و جمهوری آذربایجان بودیم. هم‌زمان اخباری مبنی بر تعطیلی رایزنی فرهنگی ایران در باکو شنیده می‌شود. نتیجه این رایزنی‌های تلفنی چه بوده و با توجه به اینکه به‌نظر می‌رسد سیاست باکو تداوم تنش است آیا این رویه، تغییری در رویکرد ایران ایجاد می‌کند؟ ناصر کنعانی در پاسخ گفت: چهار دور گفت‌وگو در فواصل مختلف میان وزرای امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان انجام شد؛ نفس این گفت‌وگوها نشان‌دهنده وجود اراده برای مدیریت روابط میان ایران و جمهوری آذربایجان است. در آخرین دور گفت‌وگوهایی که میان وزیر امور خارجه انجام شده بود، برخی هیات‌های فنی و تخصصی شده بود. از جمله تبادل برخی هیات‌های فنی و تخصصی میان دو کشور که بتوانند تنش پیش‌آمده را مدیریت کنند و در ارتباط زمینه‌های این تنش گفت‌وگوهای تخصصی انجام دهند تا سوءتفاهم‌ها رفع شود و روابط دو کشور به مسیر و ریل طبیعی خودش برگردد. در چارچوب همان توافق هیات‌هایی بین دو کشور تبادل شده، گفت‌وگوهایی انجام شد، برای جمع‌بندی آن گفت‌وگوها ایجاد فضای جدید و تکمیل گام‌های برداشته شده، دور چهارم گفته شد و کشور به مسیر و وزرای امور خارجه دو کشور انجام شد. به شکل عام توافق و تفاهم بین طرفین وجود داشت که گام‌های تعریف شده تکمیل شود. در همان راستا هیات‌و هیات‌های دیگری هم بین طرفین تبادل خواهد شد. سخنگوی وزارت خارجه در ادامه افزود: ما گمان می‌کنیم که در ارتباط با کنترل تنش در نتیجه اقدام‌های دیپلماتیکی که انجام داده‌ایم، به نتیجه مثبتی رسیدیم و اکنون در مرحله گفت‌وگوهای برای حرکت از وضعیت تنش به وضعیت جدید و از سرگیری فعالیت رسمی سفارت جمهوری آذربایجان در تهران هستیم. برای این منظور می‌باید گفت‌وگوها را در کنار تبادل گام‌های اجرایی جدید هستیم. سیاست جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با کشورهای مختلف دنیا که مایل به برقراری ارتباط دوستانه و احترام متقابل هستند، کاملاً روشن است. این موضوع در ارتباط با همسایگان حتماً از اولویت و اهمیت بیشتری برخوردار است. در رابطه با جمهوری آذربایجان هم ما به همین میزان تأکید داریم. همه تلاش‌مان را خواهیم کرد که روابط دو کشور مبتنی بر مصالح و منافع مشترکی که دولت دارند، حفظ شود. از مرحله جاری عبور کنیم و به مرحله بعدی وارد شویم. به‌سوءتفاهم‌ها و طرف‌های گمان می‌کنم که تاکنون گام‌های خوبی برداشته‌ایم و امیدواریم که با گام‌های متقابل و متبادل جمهوری آذربایجان بتوانیم از تلاش‌هایی که تا این مرحله انجام داده‌ایم، نتایج مثبت و ایجابی بگیریم. سیاست مادر در ارتباط با آذربایجان نه ایجاد تنش بلکه تنش‌زدایی و حفظ چارچوب‌های مناسبات دوستانه دو کشور و بازگردن روند روابط به مسیر طبیعی، سازنده دوستانه خود بر اساس همکاری مشترک هستیم.

تبادل پیام‌ها از طریق عمان ادامه دارد

سخنگوی وزارت خارجه در پاسخ به سوال الجزیره عربی درباره خبر منتشر شده مبنی بر مذاکرات غیر مستقیم علی‌باقری و مشاور رییس‌جمهور امیریکار امور خاورمیانه در مسقط گفت: ما هدف تحرک بخشی به مذاکرات رفع تحریم، از مساعی جمیله سلطنت عمان و مقام‌های ارشد این کشور که در پی هدایت صلح مطرح شده بود، استقبال کردیم. در این چارچوب تبادل پیام‌هایی از طریق عمان با طرف مقابل داشتیم. و روند گفت‌وگو در این چارچوب ادامه دارد. دستگه دیپلماتسی وظیفه ذاتی خود را انجام می‌دهد و در مسیر تأمین منافع ملی از همه امکانات موجود در چارچوب سیاست‌های اصولی ایران استفاده می‌کند. هم از ابتکارات عمان استقبال کردیم و هم از ظرفیت عمان به عنوان کشور دوست دارای منویات حسنه توباً. ما حسن نیت به ایران همواره استفاده کردیم.

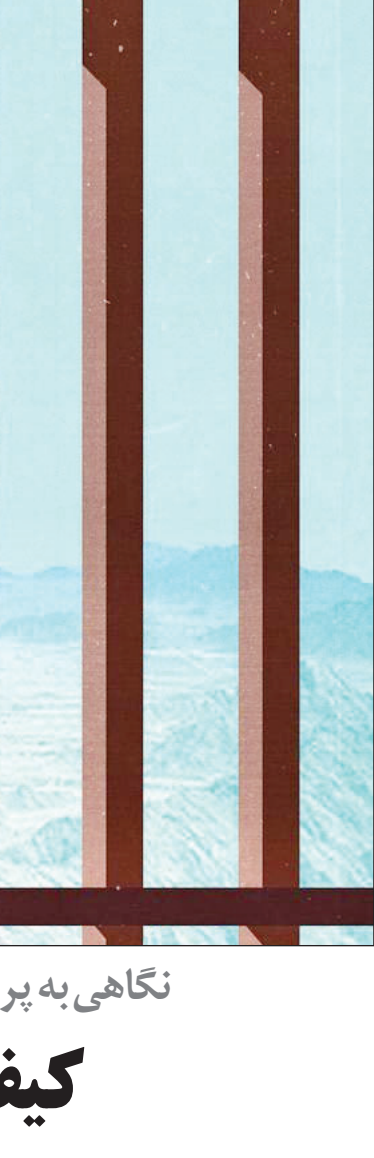
مبنای مذاکرات همان توافق برجام است

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به سوال دیگر الجزیره عربی درباره اظهارات روز یکشنبه رهبر معظم انقلاب و برخی تحلیل‌هایی بر اینکه به‌نظر می‌رسد ایران به دنبال احیای برجام نیست و به دنبال توافق دیگری است بیان کرد: مبنای مذاکرات رفع تحریم همان توافق امضا شده برجام است و در این ارتباط چارچوب جدیدی را نداریم. خبرهایی مطرح شده از جمله توافق موقت و… اینها را گمانه‌زنی رسانه‌ای می‌دانیم یا اخباری خیالی که برخی طرف‌ها با انگیزه‌های خاص سیاسی یا در جهت برهم‌زدن روند جاری مذاکرات ترویج می‌دهند. چیزی تحت عنوان مذاکره برای توافق موقت یا ترتیب جدیدی که جایگزین برجام باشد را تأیید نمی‌کنیم.

مذاکره را تا نتیجه مطلوب ادامه می‌دهیم

به گزارش خبرگزاری فارس، سخنگوی وزارت خارجه در بخش دیگری از سخنانش گفت: دولت سیزدهم در ارتباط با برجام از ابتدا سیاست اصولی و روشنی را اعلام کرده است. اینکه برجام همه‌موضوع سیاست خارجی ما نیست، بلکه تنها یکی از موضوعات مرتبط با سیاست خارجی است. در ارتباط با توافق باقرها به‌صورت صریح اعلام شد که هر گونه توافقی علاوه بر منویات محکم، مستدل و منطقی مقام معظم رهبری، همچنین منافع ملی و قانون اقدام رهبردی مجلس به منظور تأمین منافع حداکثری کشور و عدم عدول از خطوط قرمز مورد توجه جدی ما و تیم مذاکره‌کننده است و بر همین اساس کار را تا رسیدن به نتیجه مطلوب ادامه خواهیم داد.

گزارش‌روز

دکتر احمد ترابی

دونالد ترامپ در تاریخ ایالات متحده و در مقایسه با روسای جمهوری این کشور یک فرقی اساسی دارد و آن اینکه زندگی‌اش مملو از پرونده‌های حقوقی و اکنون کیفری است و حال کیفرخواست -Indictment دیگری علیه رییس‌جمهوری سابق صادر شده است. در این کیفرخواست دونالد ترامپ به ارتکاب جرایم فدرال و مهمی در ارتباط با جابه‌جایی صدها سند محرمانه، از جمله فایل‌های مربوط به اسرار آتمی و طرح‌های نظامی امریکاسته شده است. کیفرخواست ۴۹ صفحه تنظیم شده و ۳۷ مورد اتهام را علیه ترامپ مطرح می‌کند و کلکسیونتی از اتهامات مختلف را شامل می‌شود.

همان‌گونه که قبلاً در مقاله مورخ ۱۴۰۱/۶/۲۸ در همین روزنامه نوشته‌ام ترامپ کلاً با مجموعه‌ای از دعاوی و تحقیقات که حدود ۲۰ پرونده را شامل می‌شود، روبه‌رو است و اشاره کرده‌ام که در میان دعاوی مختلف، دو دعوی پتانسیل آن را دارند که زمینه خروج او را از انتخابات ریاست‌جمهوری فراهم آورند. اول همین دعوی پیدا شدن اسناد و مدارک خانسه وی (یعنی همین دعوی). دوم دعاوی هم مربوط به تلاش‌های ترامپ برای لغو نتایج انتخابات ۲۰۲۰ و شورش ژانویه ۲۰۲۱ که تحقیقات آن در جریان است. البته دعوی کیفری خانم استورمی دنیلز ستاره پورن علیه او نیز منجر به صدور کیفرخواست و حتی بازداشت او به اتهام جعل اسناد در پرداخت حق‌السکوت به او شده، اما به‌نظم صدور کیفرخواست اخیر چون که جرم فدرال و مرتبط با امنیت ملی امریکاست از اهمیت بیشتری برخوردار است. این مقاله به صورت اختصار به بررسی دلایل ذکر شده در کیفرخواست و اتهامات مطرح شده علیه آقای ترامپ در کیفرخواست و تأثیرات آن در انتخابات آینده امریکا می‌پردازد.

اول – سوابق و اتهامات کیفری مطرح شده برای روسای جمهوری امریکا
چندین سابقه و اتهامات کیفری در تاریخ برای روسای جمهوری امریکا ذکر شده‌اند.

۱- یولسییس س گرانست Olysses S. Grant
همدهمین رییس‌جمهوری امریکا بود که در سال ۱۸۷۲ خود و کالسکه‌اش توسط یک افسر پلیس سیاهپوست یعنی آقای ویلیام جوست William H. West متوقف و به مبلغ ۲۰ دلار آن زمان که ارزشش کنونی آن ۴۳۰ دلار است، جریمه شد.

۲- آقای ریچارد نیکسون در سال ۱۹۷۴ و در جریان رسوایی واترگیت به اتهامات مشارکت در سرقت نوارهای واترگیت و خودداری از ارائه نوارها به مجلس نمایندگان و دروغویی به مجلس تحت تعقیب قرار گرفت ولیکن بعد از استعفا از مقام ریاست‌جمهوری توسط جerald فورد جانشین خودش عفو شد.

۳- آقای بیل کلینتون رییس‌جمهوری دیگر امریکا بود که به علت دروغویی و جلوگیری از اجرای عدالت در جریان رابطه‌اش با خانم مونیکا لوینسکی در سال ۱۹۹۹ مورد اتهام قرار گرفت و این موضوع به‌استیضاح او در مجلس سنا انجامید ولیکن استیضاح نتوانست رای لازم را کسب کند.

بنابراین هر کدام از روسای جمهوری که باچنین مشکل حقوقی روبه‌رو شده‌اند به نوعی با چالش‌های سیاسی دشواری مواجه بوده‌اند و آقای ترامپ در واقع چهارمین رییس‌جمهوری است که در تاریخ سیاسی امریکا به این شکل در مظان اتهامات کیفری قرار گرفته است.

دوم – موارد و مستندات کیفرخواست

۱- کیفرخواست کنونی شرح مفصلی است از اقدامات

نگاهی به پرونده رییس‌جمهور سابق و چالش‌های حقوقی در صحنه سیاسی امریکا

کیفرخواست جدید علیه دونالد ترامپ

ترامپ در زمانی که کاخ سفید را ترک می‌کرده است و در همان زمان به جمع‌آوری و خروج اسنادی که همگی جزو اسناد طبقه‌بندی شده بودند، پرداخته است. در این کار هم فردی به نام والست ناوتا Walt Nauta که از جمله مباشرین و محافظین آقای ترامپ بود به وی کمک و همدستی کرده و از او به عنوان -CO-conspirator هم‌دست یاد شده است. بنابراین او هم دیگر متهم پرونده است و یک مورد اتهام هم علیه او مطرح شده و به این ترتیب جمع موارد اتهامی کیفرخواست به ۳۸ مورد بالغ شده است.

کیفرخواست به امضای جک اسمیت -John Lu Smith man بازرس ویژه وزارت دادگستری امریکا شده است. اسمیت که از سوی دادستان امریک مریک گارلند Merrick Brian Garland که در رابطه با پرونده‌های مشابه با پرونده حاضر به این سمت منصوب شده هم در پرونده حاضر سوءاستفاده از اسناد طبقه‌بندی شده کار کرده که نتایج‌اش همین کیفرخواست کنونی است و هم مشغول تحقیق در مورد نقش احتمالی رییس‌جمهور سابق و اطرافیانش در شورش ۶ ژانویه ۲۰۲۱ و ساختمان کنگره ایالات متحده است که باید منتظر نتیجه آن هم باشیم. اسمیت سابقه کار در رسیدگی به پرونده‌های جنایی بین‌المللی از جمله جنایات در کوزوو و کار در دادگاه بین‌المللی کیفری دیوان لاهه را در کارنامه دارد. او پس از صدور کیفرخواست گفت که هدف این است که ثابت شود «هیچ کس فراتر از قانون نیست.»

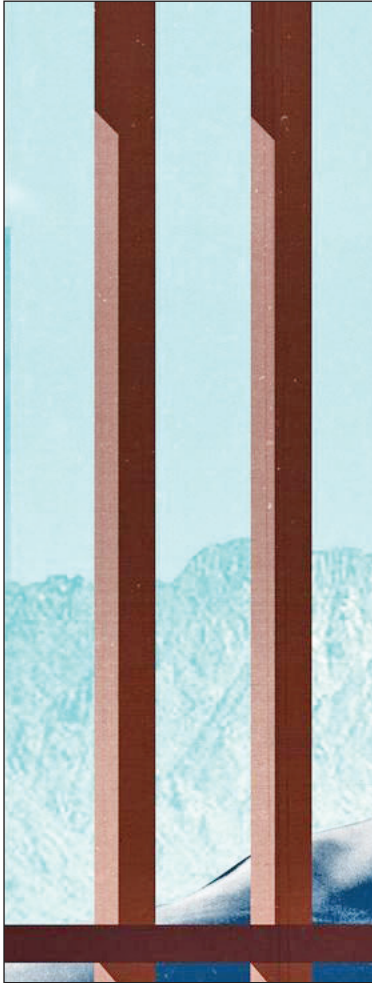
۲- در کیفرخواست به مواردی اشاره شده که نشان‌دهنده علم و اطلاع آقای ترامپ از ماهیت اسناد در وجود آنها در محل اقامتش در فلوریداست از جمله در صفحه ۳ کیفرخواست به صورت خلاصه و در صفحات ۱۴-۱۵ و ۱۶ کیفرخواست به صورت مشروح اشاره می‌شود که در ۲۱ جولای ۲۰۲۱ آقای ترامپ در کلوب گلف بدمینستر Bedminster Club حضور شخصی که هیچ‌کدام صلاحیت شنیدن اسناد محرمانه را نداشتند به وجود اسناد اشاره کرده و گفته است که آن اسناد فوق محرمانه هستند.

۳- در صفحه ۴ کیفرخواست به وضعیت کلوب ماراگو Mar-a-Lago متعلق به آقای ترامپ هم اشاره شده که این کلوب بین ژانویه ۲۰۲۱ و آگوست ۲۰۲۲ پذیرای ده‌ها هزار اعضا و مهمان بوده است و همچنین اسناد در اتاق‌های مختلف مانند سالن رقص، اتاق‌های خواب، حمام و دوش و برخی نیز در انباری‌ها قرار داشتند و بنابراین نشان می‌دهد که رییس‌جمهوری سابق حتی نسبت به پیش‌بینی محلی این برای نگهداری چنین اسنادی تا چه اندازه غیرمحتاط بوده است.

۴- در کیفرخواست به مواردی از انکار، کارشکنی و پنهانکاری آقای ترامپ در انتقال و تحویل اسناد به هیات منصفه متعاقب احضار به وی اشاره شده است و به این ترتیب بر عمدی بودن کارهای آقای ترامپ تأکید می‌کند.

۵- در کیفرخواست همچنین به این موضوع اشاره شده تا زمانی که پلیس وارد کلوب ماراگو نشده است آقای ترامپ با درخواست اداره آرشیو ملی و بعداً درخواست هیات منصفه بخشی از اسناد را پس فرستاده و لیکن همچنان از استرداد اسنادی دیگر امتناع کرده است. این موارد عمل ارتکابی آقای ترامپ را از غیر عمدی بودن متمایز می‌سازد.

۶- در صفحات ۵-۶ و ۷ کیفرخواست به نوع اسناد اشاره شده و آنها را در سه طبقه‌بندی اساسی ذکر کرده است که شامل فوق سری، سری و محرمانه Top secret, Secret and Confidential رییس‌جمهوری است که در تاریخ سیاسی امریکا به می‌شوند. همچنین اسناد دیگری هم وجود دارند که اگرچه در آن طبقه‌بندی قرار ندادند، اما نباید در اختیار دیگران و به ویژه خارجیان قرار بگیرند و با علامت NO FORN مشخص می‌شوند. دو نوع دیگر نیز

نگاهی به پرونده رییس‌جمهور سابق و چالش‌های حقوقی در صحنه سیاسی امریکا

کیفرخواست جدید علیه دونالد ترامپ

که حایز اهمیت هستند با علامت‌های SCI و SCIF مشخص شده‌اند. SCI ناظر به اطلاعات حساس است و SCIF ناظر به اشخاصی است که فقط می‌توانند آن اطلاعات حساس را در اختیار داشته باشند. بخشی از کیفرخواست علیه آقای ترامپ مستند حقوقی جرم‌انگاری این اسناد را توضیح می‌دهد و از جمله به دستور اجرایی Executive order شماره ۱۳۵۶۴ اشاره می‌کند. این دستور اجرایی در سال ۲۰۰۹ و در زمان ریاست‌جمهوری آقای اواما صادر شد و طبق رویه قانون اساسی امریکا تا زمانی که با دستور اجرایی دیگری لغو نشده است قدرت اجرایی دارد و معتبر است. طبق دستور اجرایی مذکور تغییر عنوان اسناد و خارج کردن آنها از محرمانگی مستلزم انجام تشریفات و تأیید نهادهای امنیتی است که آقای ترامپ آن کارها را انجام نداده و بنابراین محرمانه بودن اسناد همچنان به قوت خود باقی مانده است. این مطلب در بند ۱۸ و در صفحه ۷ کیفرخواست مفصل ذکر شده است. اضافه‌کنم که طبق تاکنون دفاع آقای ترامپ بر این اساس بوده که طبق اختیاراتش اسناد را از طبقه‌بندی حساس خارج کرده و آنها را declassified کرده است.

۷- در بخش دیگری از کیفرخواست صادره و در صفحه ۹ به سخنان و اظهارات آقای ترامپ در دوران کاندیداتوری‌اش برای ریاست‌جمهوری در مورد اسناد طبقه‌بندی شده و اهمیت این اسناد اشاره شده است و حفاظت از این اسناد به اجرا خواهیم گذاشت و هیچ کس بالاتر از قانون نیست. در اظهارات دیگری در ۶ سپتامبر همان سال گفته است: ما نمی‌توانیم در اتاق بیضی کاخ سفید کسی را داشته باشیم که معنای طبقه‌بندی شده یا محرمانه بودن را نمی‌فهمد. او در دوران ریاست‌جمهوری نیز اظهارات مشابهی را در اهمیت حفاظت از اسناد محرمانه و طبقه‌بندی شده ایراز کرده که از جمله در ۲۶ جولای ۲۰۱۸ بوده و به متن آن اظهارات هم اسناد شده است.

۷- همچنین در کیفرخواست یک مورد اتهامی برای آقای ویلیام ناوتا ذکر شده که عبارت است از بیان و اظهارات خلاف واقع جرم‌بر این بند ۴-ا ماده ۱۰۰۱ بر اساس آنچه در کیفرخواست تقاضا شده است در صورت مجرم شناخته شدن آقای ترامپ در تمام موارد، وی می‌تواند حداکثر به ۷۵ سال زندان محکوم شود.

۷- همچنین در کیفرخواست یک مورد اتهامی برای آقای ویلیام ناوتا ذکر شده که عبارت است از بیان و اظهارات خلاف واقع جرم‌بر این بند ۴-ا ماده ۱۰۰۱ بر اساس آنچه در کیفرخواست تقاضا شده است در صورت مجرم شناخته شدن آقای ترامپ در تمام موارد، وی می‌تواند حداکثر به ۷۵ سال زندان محکوم شود.

۷- همچنین در کیفرخواست یک مورد اتهامی برای آقای ویلیام ناوتا ذکر شده که عبارت است از بیان و اظهارات خلاف واقع جرم‌بر این بند ۴-ا ماده ۱۰۰۱ بر اساس آنچه در کیفرخواست تقاضا شده است در صورت مجرم شناخته شدن آقای ترامپ در تمام موارد، وی می‌تواند حداکثر به ۷۵ سال زندان محکوم شود.

چهره‌روز

پر نفوذترین سیاستمدار ایتالیا در سه دهه گذشته در گذشت

پایان مرد فوتبال رسانه و سیاست ایتالیا

گروه جهان | سیلیویو برلوسکونی، نخست‌وزیر پیشین ایتالیا، غول رسانه‌ای و مالک پیشین بایگه آث میلان، روز گذشته در ۸۶ سالگی پس از یک دوره بیماری درگذشت. برلوسکونی بین سال‌های ۱۹۹۴ تا ۲۰۱۱ سه دوره با حزب فور تزا ایتالیا (ایتالیا به جلو) ریاست دولت ایتالیا را بر عهده داشت. حزب او در دولت کنونی جرجاملونی، نخست‌وزیر ایتالیا هم بخشی از ائتلاف حاکم است. مدتی قبل اعلام شده بود که برلوسکونی به سرطان خون مبتلا شده است. این سیاستمدار جنگجالی ایتالیا که دورن صدرتش و پس از آن رسوایی‌های بسیاری از جمله رسوایی‌های جنسی گرفته تا فساد اقتصادی و فرار مالیاتی پشت‌سر گذاشته بود، سال ۲۰۱۷ بعد از مدتی دور بودن از عرصه سیاسی ایتالیا، بار دیگر، به‌رغم محرومیتش به حکم دادگاه از اختیار گرفتن سیست‌های دولتی تا سال ۲۰۱۹ اعلام کرد که قصد دار برای نخست‌وزیری نامزد شود. بر اساس گزارش رسانه‌های ایتالیا، برلوسکونی در بیمارستان سن‌رافائل شهر میلان پس از تحمل یک دوره عفونت ریه در نتیجه تحمل طولانی مدت سرطان، درگذشت. برلوسکونی که سال ۱۹۴۶ در یک خانواده طبقه متوسط در میلان متولد شده بود، فعالیت اقتصادی‌اش را در حوزه املاک شروع کرد. خودش همواره افتخار می‌کرد که کارش را به عنوان یک

آوازه‌خون ساده‌دیک کشتی تفریحی شروع کرده بود. بعدها توانسته به یکی از ثروتمندترین و نفوذترین شخصیت‌های ایتالیا تبدیل شود. اولین‌نگار کمپانی مدلیتس:بزگ‌ترین بنگاه خبررسانی ایتالیا و بین سال‌های ۱۹۸۶ تا ۲۰۱۷ مالک باشگاه مشهور آث میلان بود. او حزب فور تزا ایتالیا را سال ۱۹۹۳ تأسیس کرد. او سال ۱۹۹۴ به عنوان اولین شخصیت‌وزیر ایتالیا که حتی یک روز هم سابقه مدیریت دولتی نداشت به این مقام انتخاب شد. دوره دوم نخست‌وزیری او بین سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۶ بود. او با بیش از ۸ سال نخست‌وزیری در سه دوره، طولانی‌ترین دوره صدارت یک‌فرد در این مقام در ایتالیا پس از جنگ جهانی دوم را رقم زد. سال ۲۰۱۲، کمتر از یک سال پس از پایان دوره سوم نخست‌وزیری‌اش، برلوسکونی به فرار مالیاتی متهم شد و به یک سال خدمات مدنی باوقوت در محل اقامتش در میلان محکوم شد. بر اساس حکم دادگاه او سال ۲۰۱۹ از تصدی مناصب دولتی محروم شده بود. اما این حکم پس از ۲۰۱۸، با استعفا انتخاب لغو شد. نمود تمایل برلوسکونی برای نخست‌وزیری مجدد ائتلاف راست میانه او با حزب لیگ برادران ایتالیا که اکنون قدرت در دست او است، سال ۲۰۱۹ برلوسکونی شروع شد در انتخابات پارلمانی در اروپا یکی از کرسی‌های ایتالیا در این پارلمان را از آن خود کند. سال ۲۰۲۲ در پی انتخابات عمومی ایتالیا، با ائتلاف راست میانه به رهبری حزب برادران ایتالیا، حزب فور تزا ایتالیا به قدرت بازگشت. او بایزیر گذشته به عنوان سناتور برگزیده شد. جورجاملونی، نخست‌وزیر و متعهد برلوسکونی روز دوشنبه در واکنش به مرگ او گفت: «سیلیویو برلوسکونی، بیش از هر چیز یک مبارز زودآموزدی بود که هرگز از فشارهای بر اعتقاداش دست‌نکشید و دقیقاً همین شجاعت و قاطعیت بود که او را به یکی از پر نفوذترین شخصیت‌های تاریخ ایتالیا تبدیل کرد. متیو سالوینی، معاون نخست‌وزیر و متحد سیاسی دیگر برلوسکونی او را «دوستی خوب و یک ایتالیایی خوب» معرفی کرد. در فضای سیاسی ایتالیا برلوسکونی با لقب «آلوشیاله» یاد می‌شد. سال ۲۰۱۶ او جراحی در پیچه اثر انجام داد. سال ۲۰۲۰ به دلیل ابتلا به کرونا در بیمارستان بستری شده بود. او اثر کرونا مشکلات مزمنی پیدا کرد که از آن به‌عنوان «تدرین تجربه زندگی» یاد می‌کرد. برلوسکونی دوبار از دوایج کرد. سال ۲۰۲۲ با مارک فاشینا، ۳۳ ساله و یکی از نمایندگان حزب فور تزا ایتالیا در پارلمان ازدواج کرده بود. از برلوسکونی ۵ فرزند به جا مانده است. رقبای سیاسی برلوسکونی هم به مرگ او واکنش نشان دادند. یکی از نخستین منتقدان برلوسکونی که همسر گاوواوکاش داد، رومانو پرویدی، رئیس پیشین کمیسیون بازرگانش رقبای جدی سیاسی او بود. پرویدی گفت: «ما از دو جهان کاملاً متفاوت نمایندگی می‌کردیم، اما هرگز تفاوت‌مان به خصوص شخصی تبدیل نشد و جدال‌های مان همواره دموکراتیک از جناح چپ میانه‌گفت: «همه چیز ما را از هم بی‌سابقه بود.» دنیا و تاریخ هم به مرگ او واکنش نشان داد. آرنو، روزنامه‌آبادصور بیانیه‌ای گفت: «همیشه با ما خواهد بود. جای خالی که هرگز بر نخواهد شد. برای همه چیز متشکریم. رییس.» سجد برلوسکونی به خانه‌ای در ویلا سن‌مار تینو در آکوره، شمال میلان منتقل خواهد شد و پیش‌بینی می‌شود که مراسم تشییع او در کلیسای جامع میلان برگزار شود.